

Ict bekwaamheid online module - PDF bij afwegingen uw situatie

In dit document vindt u analysevragen die u kunt inzetten om de ict-bekwaamheid per aspect, in uw organisatie te onderzoeken.

Digitale geletterdheid

- *Is er beleid over wat het bestuur of de school minimaal aan digitale vaardigheden verwacht van de medewerkers? Hoe past dit bij de pedagogische visie van de school?*
- *Verwacht u als bestuur of school die minimale bagage van elke leraar of alleen van een aantal? Is dat voor henzelf ook duidelijk?*
- *Is er tijd en geld beschikbaar voor het aanleren van digitale vaardigheden aan of door leraren? Hoe faciliteert u dit als bestuur:*
 - *Zijn onze collega's voldoende toegerust om leerlingen digitale vaardigheden bij te brengen?*
 - *Hoe zorgen we dat leraren voldoende toegerust zijn?*
 - *Hoe doen we dat duurzaam? Wat gaat nu al goed? Wat is ons ideaal?*
 - *Hoe gaan we van goed naar ideaal? Welke medewerkers kunnen we met recht digitaal geletterd noemen?*
- *Is vastgesteld en vastgelegd welke vaardigheden van digitale geletterdheid voor de leerling geïntegreerd (binnen de vakken) aangeboden worden of apart?*
- *Leren we van (buitenschoolse) partners en bedrijven die deskundigheid hebben op dit gebied? Zo ja, welke partners versterken onze deskundigheid?*
- *Welke eisen stellen we aan de (nieuwe)methoden die onze scholen aanschaffen, op het gebied van digitale geletterdheid?*
- *Zijn er criteria opgesteld om te zien of een leermiddel past bij de manier waarop onze scholen aan digitale vaardigheden willen werken?*
- *Weten we welke (nieuwe) methoden expliciet aandacht geven aan digitale vaardigheden?*

Leersituatie

- *Zijn leraren in staat om didactisch te redeneren?*
 1. *weten de leraren met welk onderwijskundig doel ze ict inzetten?*
 2. *weten de leraren voor bepaalde (leer)problemen ict in te zetten om te stimuleren of te motiveren?*
 3. *is ict systematisch geïntegreerd nadat er over is nagedacht?*
 4. *weten de leraren welke vaardigheden zijn aangeleerd en welke kennis is overgedragen?*
- *Vinden leraren het moeilijk om te variëren met ict-middelen?*
- *Kennen leraren relevante tools, weten ze die in te zetten?*
- *Zijn leraren ervan overtuigd dat didactisch variëren helpt? Ondersteunen de beschikbare ict-tools hen daarbij?*
- *Kennen leraren de leerlingen en hun leervoorkeuren voldoende?*
- *Is er sprake van een veilige leeromgeving of wordt er gepest in de klas en online?*

Organisatie

- *Heeft de school of het bestuur een IBP-beleid en weten alle leraren wat dat betekent voor hun functie?*
- *Is het IBP-beleid goed geïmplementeerd en gaan leraren veilig om met leerlinggegevens (inclusief beeldmateriaal) in de kantoorapplicaties, toetsystemen, digitale leermiddelen, leerlingadministratiesysteem en de elo?*
- *Is er centraal beleid over hoe leerlingen gevolgd worden en hoe de verschillende systemen daarvoor worden ingezet? Implementeren leraren dat beleid?*
- *Heeft ict-bekwaamheid een plaats in het HR-beleid?*

- *Is er draagvlak voor de inzet van ict op alle niveaus (leraar, teamleider, schoolleider, bestuurder)? Of zijn er schakels die het belang van ict en ict-bekwaamheid niet zien?*
- *Is de digitale communicatie met ouders en andere betrokkenen veilig en efficiënt en in lijn met de AVG?*

Professionaliseren

- *Is er een duidelijke structuur die het mogelijk maakt om samen te professionaliseren, gefaciliteerd door de directie?*
- *Is er een duidelijk plan (samenhangend met de visie en koers) om samen te leren en te ontwikkelen?*
- *Is er een groep initiatiefrijke medewerkers? Is deze groep duidelijk in kaart gebracht en wordt deze in tijd en ruimte gefaciliteerd?*
- *Is er in de schoolcultuur tijd en ruimte om te wennen aan nieuwe ict-middelen en te experimenteren daarmee?*
- *Wordt er ook daadwerkelijk geëxperimenteerd? Wordt hierbij gebruik gemaakt van onderzoek? Zijn er medewerkers binnen de organisatie die het goede voorbeeld geven of een pionierspositie innemen? Worden de resultaten van de experimenten structureel geëvalueerd en gedeeld?*
- *Is er een goede samenwerking tussen organisatielagen? Bijvoorbeeld tussen de directeur, teamleiders en leraren?*
- *Is er een wens om te verbeteren ('het kan altijd beter')?*
- *Worden successen gevierd?*
- *Worden doelen en resultaten geëvalueerd en waar nodig bijgesteld? Bijvoorbeeld door te werken via de PDCA-cyclus (Plan, Do, Check, Act-cyclus).*
- *Voelen leraren zich veilig genoeg om feedback te geven op elkaar en feedback te ontvangen?*
- *Is er structureel ruimte om feedback te geven op elkaar?*

Bronnen Deel 1

Wilt u meer weten over een onderwerp uit deel 1 van deze module? Dan raden wij u de onderstaande bronnen, per onderwerp aan.

Wat is uw visie op onderwijs en ict?

- Biesta en de doelen van het onderwijs: <https://www.plein013.nl/wp-content/uploads/2018/06/Biesta-2018.-De-doeldomeinen-van-onderwijs.-NIVOZ.pdf>
- Vier in Balans-model: <https://www.kennisnet.nl/artikel/het-vier-in-balans-model-optimaal-rendement-met-ict/>
- De internationale ontwikkelingen: <https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Kennisnet-Onderwijs-vernieuwen-met-technologie-een-internationale-blik-publicatie.pdf>

Hoe zit het met de inzet van ICT?

- De Vier in balans-monitor: <https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/vierinbalans/Vier-in-balans-monitor-2017-Kennisnet.pdf>
- Monitor ict-bekwaamheid: <https://www.slimmerlerenmetict.nl/artikel/doe-mee-met-de-monitor-ict-bekwaamheid>
- De aspecten van ict-bekwaamheid, de verbindingen daartussen en de aanbevelingen voor beleid: <https://www.kennisnet.nl/publicaties/handreiking-ict-bekwaamheid-van-de-leraar-hoe-pakt-u-dat-aan/>

Digitale geletterdheid

- Kennisnet en digitale geletterdheid: <https://www.kennisnet.nl/publicaties/werken-aan-digitale-geletterdheid-van-visie-naar-praktijk/>
- SLO en digitale geletterdheid: <https://slo.nl/thema/meer/digitale/>
- Checklist Digitale geletterdheid van visie naar praktijk: https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Checklist_digitale_geletterdheid.pdf
Onderzoek OESO digitale vaardigheden: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/5j1wz83z3wnw-en.pdf?expires=1569228724&id=id&accname=guest&checksum=E717B80E3AA411B1275456C9F58FE92A>
- Wat kunnen we leren van andere landen? <https://www.kennisnet.nl/artikel/digitale-geletterdheid-in-denemarken-dit-kan-nederland-leren-van-de-denen/>
- Informatievaardigheden die leerlingen nodig hebben: <https://kennisnet.libsyn.com/verbeter-de-online-informatievaardigheden-van-leerlingen-met-deze-tips>
- Mediawijsheid: <https://www.mediawijsheid.nl/> en <https://www.mediawijzer.net/>
- Computational thinking: https://www.kennisnet.nl/fileadmin/kennisnet/publicatie/Computational_Thinking_in_het_Nederlandse_onderwijs.pdf

De leersituatie

- Joke Voogt en didactisch handelen met ict (onderzoeksconferentie 2015): https://www.youtube.com/watch?v=I4ILkrV3d_s&feature=youtu.be
- Didactisch redeneren in de leersituatie: <https://www.kennisnet.nl/artikel/integreer-ict-bekwaamheid-systematisch-in-de-lerarenopleiding/>
- Weten wat werkt kaarten: <https://www.kennisnet.nl/artikel/weten-wat-werkt-kaarten/>
- Weten wat werkt over e-portfolio: <https://www.nro.nl/kennisrotondevragenopeenrij/effect-e-portfolio-in-basisonderwijs/>
- Variëren met ict en gepersonaliseerd leren. Doe het teamspel: <https://www.kennisnet.nl/artikel/teamspel-bliepp-kennismaken-met-gepersonaliseerd-leren-met-ict/>

Organisatie

- IBP en hoe dit in de school te implementeren: <https://aanpakibp.kennisnet.nl/>
- Tessa Jansen, NRO en Hr beleid: <https://www.nro.nl/wp-content/uploads/2014/11/HRM-en-prestaties-in-het-primair-onderwijs-2016-Tessa-Janssen-EUR.pdf>

Professionaliseren

- Belangrijke kenmerken van een professionaliseringsaanpak om ict-competenties bij leraren te ontwikkelen <https://www.nro.nl/kennisrotondevragenopeenrij/docentvaardigheden-ict/>
- McKinsey en professionalisering: <https://www.mckinsey.com/industries/social-sector/our-insights/how-the-worlds-most-improved-school-systems-keep-getting-better>
- OESO: https://read.oecd-ilibrary.org/education/netherlands-2016_9789264257658-en#page14
- Onderwijsinspectie en de staat van het onderwijs (2018): <https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2018/04/11/hoofdpijnen-stelseloverzicht-de-staat-van-het-onderwijs-2018>
- Lerende organisaties in een onderwijscontext www.https://onderwijsdatabank.s3.amazonaws.com/downloads/Publieksversie_Kenmerken_van_een_lerende_organisatie.pdf